

Interartystyczne konteksty rozwoju wczesnej powieści angielskiej

Realizowany projekt proponuje nowe odczytanie wczesnej powieści angielskiej poprzez skupienie uwagi na twórczym dialogu tego gatunku z innymi formami sztuki w wieku osiemnastym. Nasze badania dotyczą związków powieści z teoriami estetycznymi, rzeczywistymi i fikcyjnymi dziełami sztuki; analizujemy typowe aspekty tych relacji, badając powieść w kontekście sztuk wizualnych, sztuk performatywnych oraz sztuk przestrzennych, jak również aspekty nowe lub na nowo zdefiniowane: powieść w kontekście sztuki elokucji, sztuki towarzyskości, sztuki wrażliwości, sztuki podróżowania oraz sztuki czytania. Badając te interakcje, nie tracimy z oczu tła kulturowego epoki, rozpoznając rolę wyłaniających się wówczas nowych wzorców życia towarzyskiego, rozwijających się technologii wydawniczych i sieci dystrybucji, a także pojawiających się pierwszych galerii publicznych i muzeów sztuki. Znacząco poszerzając obecny stan wiedzy w tym zakresie, projekt ogniskuje uwagę na obszarach nowych lub niedocenianych, badając je z wykorzystaniem niekonwencjonalnych dla tego rodzaju badań metodologii: narzędzi analitycznych proponowanych przez humanistykę cyfrową (*digital humanities*), studia nad kulturą druku (*print studies*) oraz socjologię literatury. Realizowane zadania badawcze korzystają z bogactwa współczesnych cyfrowych baz tekstowych, ikonograficznych i dźwiękowych, które pozwalają na niemożliwy wcześniej w takiej skali dostęp do wytworów kulturowych. Pozwala to na bardziej skuteczne rozpoznanie sieci powiązań pomiędzy różnymi formami sztuki, otwierając nowe perspektywy badawcze na sztukę ilustracji, materialność książki (oprawa, czcionka, strony tytułowe, układ graficzny strony), aluzje do innych sztuk w tekstach powieściowych oraz obecność motywów powieściowych w innych sztukach. Badania prowadzone w ramach projektu uwzględniają również perspektywę społeczną, doceniając wagę faktycznych kontaktów i związków pomiędzy pisarzami, artystami i ich odbiorcami. Interartystyczne kluby i towarzystwa, takie jak Towarzystwo Dyletantów, jak również rodzinne kółeczka i koterie, np. grupy twórców gromadzące się wokół rodzin Burney, Wresterów i Walpole, doskonale pokazują rolę faktycznych relacji społecznych dla aktywności artystycznej.

Najważniejszym efektem prowadzonych badań będzie monografia wielo-autorska zatytułowana *Companion to the Eighteenth-Century Novel and the Arts*, która zostanie opublikowana w 2024 roku przez liczące się na świecie wydawnictwo akademickie. Tom ten, zawierający prace ponad 30 autorów z Ameryki Północnej, Francji, Niemiec, Włoch, Polski i Wielkiej Brytanii, przedstawi możliwie pełny obraz interartystycznych kontekstów rozwoju osiemnastowiecznej powieści.

W ramach projektu powstanie również wystawa online poświęcona interartystycznym kontekstom twórczości literackiej Tobiasza Smolletta (1721-1771), uświetniając przypadającą na ten rok okrągłą rocznicę jego narodzin i śmierci. Wystawa zostanie zrealizowana w ramach wolnego dostępu na platformie „Curations” znajdującej się na stronie Art UK i zaproponuje interdyscyplinarne spojrzenie na twórczość tego często niedocenianego pisarza. Utwory dramatyczne, poetyckie i prozatorskie (powieści, zapiski z podróży, eseje krytyczne, prace historiograficzne) Smolletta zostaną zestawione z innymi obszarami aktywności twórczej w tym czasie, między innymi z ilustracją książkową, teatrem, sztuką towarzyskości i sztuką podróżowania.

Projekt jest realizowany we współpracy z Centrum Nauk Społecznych, Humanistycznych i o Sztuce (*Centre for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities*) Uniwersytetu w Cambridge.